

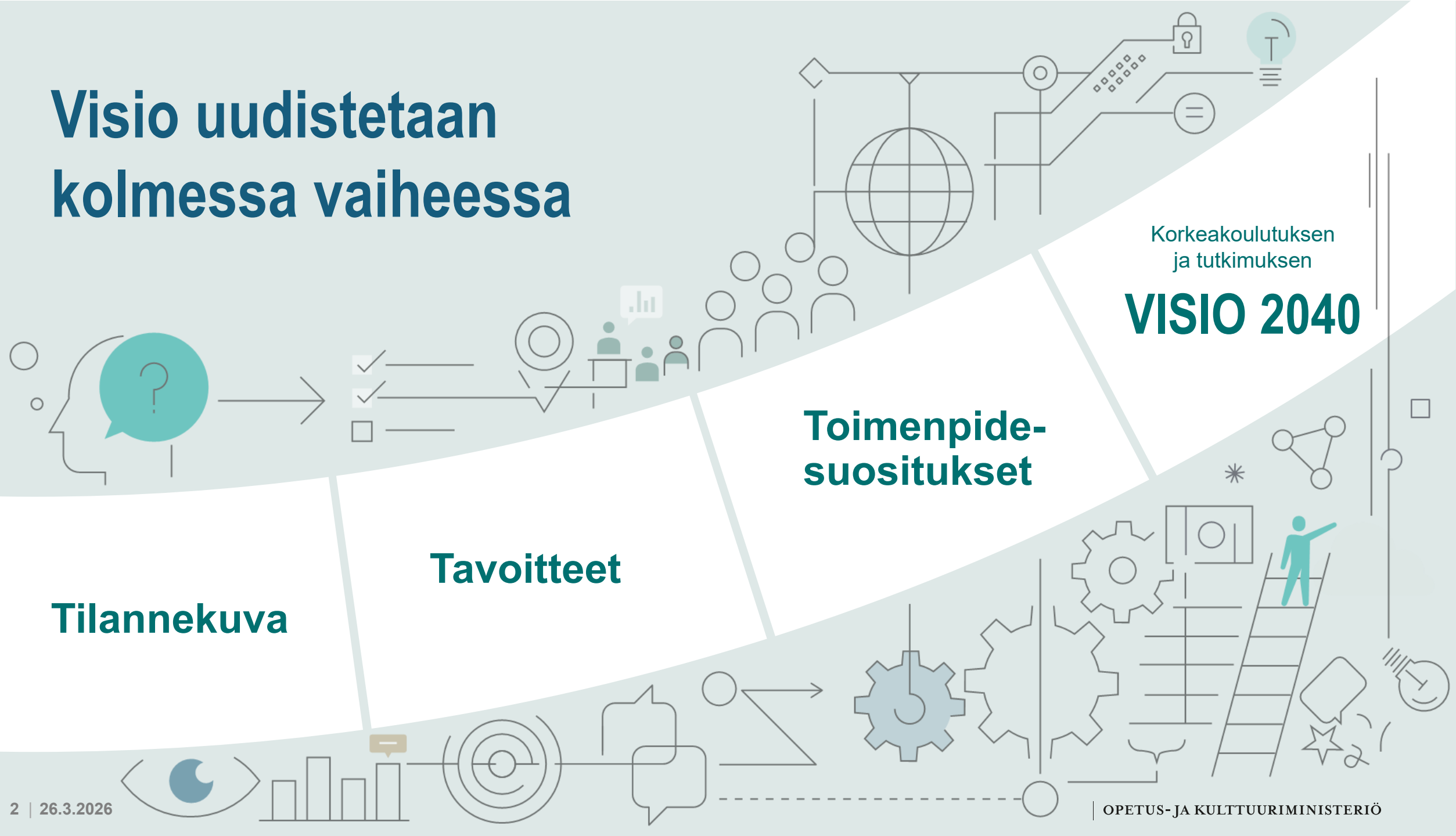
OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Sivistyksestä suunta Suomelle

Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio 2040

Visio uudistetaan kolmessa vaiheessa

Muutostekijät haastavat, visio vastaa

VISIO 2040

Arvot ja
asenteet
moninaistuvat

Väestö-
rakenne
muuttuu ja
osaamistarpeet
kasvavat

Kohti
kestävää
kasvua

Maailma
moninapaistuu
– kansainvälinen
yhteistyö ja
turvallisuus-
ympäristö
muuttuvat

Teknologian
kehitys mullistaa
koulutuksen,
tutkimuksen,
työn ja yhteis-
kunnan
toiminnan

Ympäristö-
muutokset
etenevät
– planetaariset
rajat ylittyvät

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Vision tavoitteet

Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio 2040

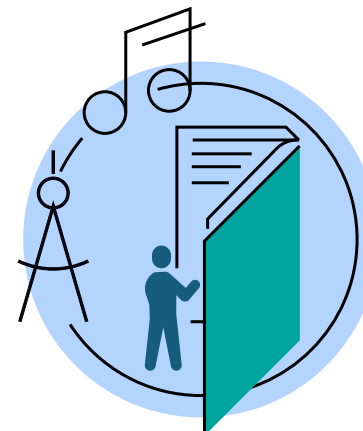
Sivistyksestä suunta Suomelle – korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio 2040

- Hyvän elämän ja toimivan yhteiskunnan perusta on tutkitussa tiedossa ja korkeassa osaamisessa. Pidetään näistä kiinni.
- Nuorilla on näköaloja - laadukas korkeakoulutus on 60 %:lla nuorista aikuisista.
- Suomi on kansainvälinen, menestyvä ja hyvinvoiva yhteiskunta - Korkeakoulutetut osaajat ja tutkimustoiminta luovat uutta tietoa ja kasvua. T&K-toiminnan menot ovat vähintään 4% BKT:stä.

Visio 2040 -tavoitteet

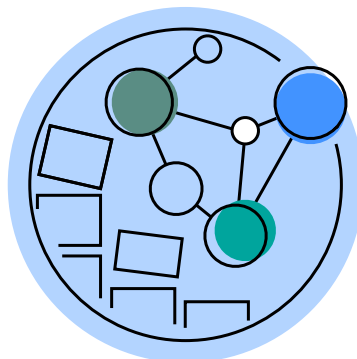
Suomi on sivistyksen, demokratian ja tieteen vapauden edelläkävijä

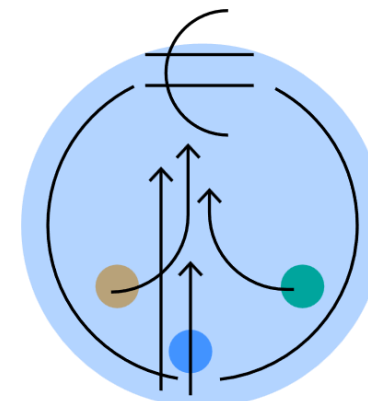
Koulutus kuuluu kaikille ja mahdollisuuksia lisätään erityisesti nuorille

Luovat osaajat ja kunnianhimoinen tutkimustoiminta uudistavat yhteiskuntaa

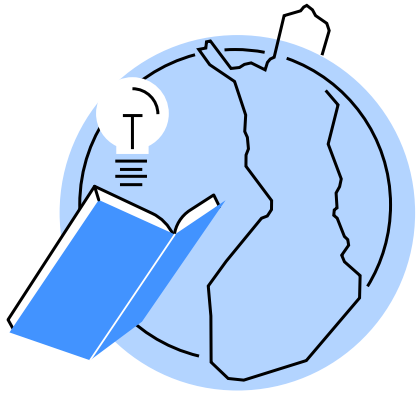

Rohkea uudistuminen rakentaa tulevaisuuden osaamista: korkeakoulujen erikoistuminen ja yhteistyö vahvistuvat

Kohti kasvua: korkeakoulutuksen ja tutkimuksen rahoitus monipuolistuu

Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio 2040 – keskeiset numeeriset tavoitteet

60 %

60 % 25-34-vuotiaista on suorittanut korkeakoulututkinnon. Vuonna 2024 osuus oli 39 %.

4 %

T&K-menojen osuus BKT:sta on 4 %. Tästä julkisen sektorin osuus on 1/3. Tilastokeskuksen arvion mukaan vuoden 2024 volyymi oli 3,16 % BKT:sta.

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Toimenpidesuosituksset

Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio 2040

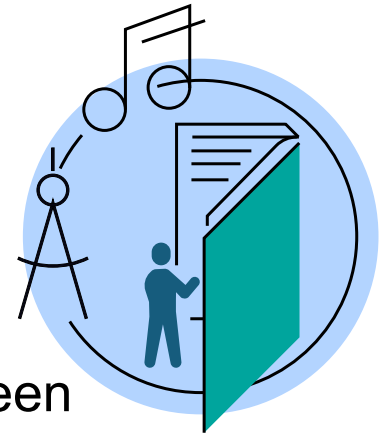

Suomi on sivistyksen, demokratian ja tieteen vapauden edelläkävijä

- Tieteen, taiteen ja ylimmän opetuksen vapautta vahvistetaan uudistamalla lainsäädäntöä ja toimintatapoja.
- Henkilöstö ja opiskelijat osallistuvat kansalaiskeskusteluun korkeakoulujen tukemana.
- Korkeakoulut varmistavat toimintojensa mahdollisimman häiriöttömän jatkumisen ja kriittisen osaamisen tuottamisen kaikissa olosuhteissa.
- Uudistetaan sääntelyä, joka koskee Tieteellisten seurain valtuuskuntaa ja muita tiedeyhteisöjä.
- Koko korkeakoulu- ja tiedeyhteisö etenee tutkimuksen vastuullisen arvioinnin periaatteista (ml. CoARA) käytännön toimiin.

Koulutus kuuluu kaikille ja mahdollisuuksia lisätään erityisesti nuorille

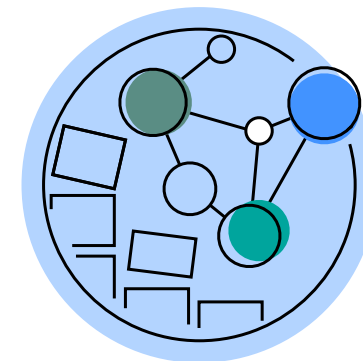
- Parannetaan nuorten mahdollisuuksia aloittaa korkeakouluopinnot heti toisen asteen koulutuksen jälkeen.
- Lisätään lukiokoulutusta erityisesti suurissa kaupungeissa ja kehitetään ammatillisen koulutuksen sisältöjä ja ohjausta.
- Korkeakoulut jatkavat opiskelijavalintojen kehittämistä.
- Lisää korkeakoulupaikkoja yhteiskunnan uudistumista tukemaan.
- Tutkintorakennetta kehitetään parantamaan mahdollisuuksia kouluttautua.
- Hyvinvointia ja opintoihin kiinnittymistä sekä koulutuksen laatua vahvistetaan ohjauksen ja oppimisen tuen ja pedagogiikan kehittämisellä.
- Uudistetaan jatkuvan oppimisen rahoitus ja ohjaus.

Luovat osaajat ja kunnianhimoiset tutkimustoiminta uudistavat yhteiskuntaa

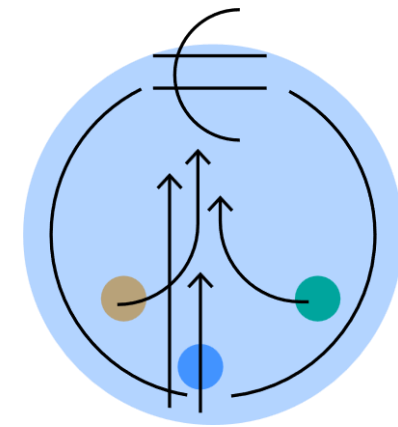
- Korkeakoulut vahvistavat erikoistumistaan TKI-toiminnan laadun ja vaikuttavuuden nostamiseksi.
- Hyödynnetään suurteholaskennan ja datanhallinnan tutkimusinfrastruktuuriympäristöihin tehdyt panostukset.
- Jatketaan tutkijankoulutuksen toimintamallien uudistamista.
- Tutkimusrahoituksella tuetaan tutkijanuran eri vaiheita ja monipuolisia urapolkuja.
- Kansallisesti merkittävien TKI-ympäristöjen yhteistyötä lisätään.
- Kehitetään tutkimuksen turvallisuuden ja kansainvälisen yhteistyön yhteisiä toimintamalleja.
- Kv-tutkinto-ohjelmiin rakennetaan vahvat työelämäyhteydet.

Rohkea uudistuminen rakentaa tulevaisuuden osaamista: korkeakoulujen erikoistuminen ja yhteistyö vahvistuvat

- Korkeakoulujärjestelmän uudistaminen käynnistetään.
- Uudistetaan koulutusvastuusäätelyä.
- Korkeakoulut yhdenmukaistavat yhteistyön käytäntöjä yritysten ja tutkimuslaitosten kanssa T&K-yhteistyön sujuvoittamiseksi.
- Korkeakoulut kehittävät tutkimustulosten ja luovien alojen osaamisen monipuolista yhteiskunnallista hyödyntämistä ja kaupallistamista.
- Korkeakoulut kehittävät OKM:n tuella digitaalista infrastruktuuriaan, tietovarantojaan ja tiedon hyödyntämistä.
- OKM käynnistää työn, jossa muodostetaan yhteinen kokonaiskuva korkeakoulujen digitaalisista palveluista, tietojärjestelmistä ja niitä ohjaavista periaatteista.

Kohti kasvua: korkeakoulutuksen ja tutkimuksen rahoitus monipuolistuu

- Uudistetaan korkeakoulujen valtionrahoitusta vision tavoitteiden pohjalta.
- Korkeakoulut uudistavat OKM:n tuella tutkimuksen ja koulutuksen ulkoista laadunarviointia.
- OKM selvittää yksityisen rahoituksen monipuolista lisäämistä korkeakoulutuksessa ja tutkimuksessa korkeakoulujärjestelmän kilpailukyvyn ja taloudellisen kestävyuden vahvistamiseksi.
- Suomen Akatemia, korkeakoulut ja CSC varmistavat valtion T&K- lisärahoituksella rahoitettavien toimien vaikuttavuuden.

Kommenttikierros

- Visioluonnos tavoitteineen ja toimenpidesuosituksineen on avattu kommentoivaksi tänään 26.3.
 - Kommentointiaika kestää noin 3 viikkoa ja päättyy 15.4.
- Palautetta voi antaa osoitteessa www.lausuntopalvelu.fi
- Vision ohjausryhmä käsittelee kommenttien yhteenvetoa loppukevään kokouksissa ja tekee tarvittaessa niiden pohjalta muutoksia visioon ja toimenpidesuosituksiin.
- Tavoitteena, että visio valmistuu kesään 2026 mennessä.

Kommenttipyyntöön rakenne

Jokaisesta tavoitteesta ja siihen liittyvistä toimista kysymme seuraavia asioita:

- Onko tavoite perusteltu osana korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiota? Onko sen sisältöön valittu oikeat asiat? (asteikko 1-4)
 - Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. miltä osin tavoitetta tulisi muuttaa, miten se tulisi muotoilla?
- Ovatko tavoitteeseen liittyvissä toimenpidesuosituksissa tunnistettu ja siihen valittu olennaiset toimet? Ovatko toimet oikeita? (asteikko 1-4)
 - Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. puuttuuko toimenpiteitä, tulisiko toimenpiteitä vähentää, edellyttääkö jokin toimenpiteistä muotoilua? Tarkenna miten.

Lisäksi kysytään seuraavia kysymyksiä:

- Puuttuuko vision tavoitteista ja toimenpidesuosituskokonaisuudesta jotain olennaista? Tulisiko jokin osa-alue priorisoida tai poispriorisoida?
- Mahdolliset kommentit vision tilannekuvaan liittyen
- Miten arvioisit visiota ja sen toimenpiteitä kokonaisuutena
- Muut kommentit

Kommentointipyyntö: Sivistyksestä suunta Suomelle - Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio vuoteen 2040

Vastausaika päättyy: 15.4.2026

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/34515/2024

Lausuntopyynnön taustatiedot

Muokkaa ▾

Johdanto, tausta, tavoitteet ▾

Johdanto

Opetus- ja kulttuuriministeriö pyytää kommenttejaanne Sivistyksestä suunta Suomelle - korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiosta vuoteen 2040. Visiotyötä on valmisteltu laajassa sidosryhmäyhteistyössä ja valmistelua on ohjannut ministeri Talvitien puheenjohtama ohjausryhmä sekä tukenut valtioneuvoston asettama parlamentaarinen seurantaryhmä.

Tausta

Opetus- ja kulttuuriministeriö käynnisti korkeakoulutuksen ja tutkimuksen vision valmistelutyön loppuvuodesta 2024. Korkeakoulujen toimintaympäristö on muuttunut merkittävästi nykyisen parlamentaarisessa yhteistyössä laaditun vuonna 2017 julkaistun Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio 2030:n jälkeen.

Visiotyö on edennyt kolmivaiheisesti, jossa ensimmäisessä vaiheessa päivitettiin korkeakoulutuksen ja tutkimuksen tilannekuva ja toisessa vaihteessa linjattiin vision keskeisistä tavoitteista. Kolmannessa vaiheessa on valmisteltu tässä luonnoksena kommentoitavat korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio sekä toimenpidesuosituksat.

Tavoitteet

Visiotyöllä vastataan yhteiskunnallisiin muutoksiin sekä luodaan korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kehittämisen pitkän aikavälin suuntaviivoja. Tavoitteena on laatia vuoteen 2040 ulottuva visio sekä tunnistaa siihen liittyvät vuoteen 2035 mennessä toteutettavat toimenpidesuosituksat.

Linkit

<https://okm.fi/korkeakoulutuksen-ja-tutkimuksen-visio> - Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio opetus- ja kulttuuriministeriön verkkosivulla

<https://okm.fi/hanke?tunnus=OKM087:00/2024> - Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio Hankeikkunassa